

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Calvinum ambitio perdidit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

lere aggressus est, nimirum Dei benignitatē, ultimatque omnipotentiam, Lutherum eo nomine irridens. Quod corporis Christi in Eucharistia presentiam, stulte (sic enim loquitur) falsus esset. Hinc in Praefatione Commentarii super Psalmos praefixa queritur, quod Germanos pietotque sibi infestus habeat, eo quod stultae ipsorum opinioni siue phantasiae de manducatione corporali in Coena Domini subscribere nolit. Idē saepe dicere solebat, nihil ferre esse quae Lutherus fecerit, nec Christianam Rempublicam plus ei debere quam viator aliquis digito monstranti debeat. Ipsius exemplum nequaquam imitandum esse, ut qui semipapista fuerit, multo satius fore novae Ecclesiae fundamenta iacere, quam ab ipso positis superaedificare. Et sicut praestanti sculptori facilius sit in rudi marmorea tabula perfectum aliquod opus elaborare, artisque suae excellentiam ostendere, quam ab alio conceptum ad umbilicum deducere: sic multo melius fore Ecclesiae lineamenta de novo describere, quam Lutheri exemplo, antiquae illius fugientiae sequentem vestigia, rugas explicare, maculas eluere, & pristino nitore restituere velle. Illud etiam consideratione dignum est, quod duo hi Antichristi, dum quisque sectam sibi propriam condit, infestis animis inter se concurrunt, nec alter alterum ferre potest, quamvis utriusque nomen Apocalypticum illius bestiae numerum includat. Ut enim Luther. sicut I. libro notauimus) sic Caluini quoque nomen in Hebraea lingua numerum illū sexcenta sexaginta sex, 666. praefert.

- 7 10.
- 1 6.
- 3 3.
- 1 50.
- 1 50.
- 1 100.
- 1 30.
- 1 6.
- 1 50.
- 1 50.
- 1 6.
- 3 300.

Summa 666.

Quamvis autem Caluinus alicubi in Lutheri

laudibus minime parcus videatur, ut quem Christianae religionis restauratorem appellat; illud tamen ferre minime potuit, pro altero Elia eum haberi atque honorari. Hinc eiusdem discipuli post magistri mortem hac protestatione vsi sunt, Eos qui Lutherum Prophetarum numero adscribunt, & scripta ipsius pro fidei norma obrudunt, male de Iesu Christi Ecclesia mereri, & tam se quam ecclesias suas aduersariorum risui exponere.

Fatendum omnino est, Caluinum mirè prompto, alacri ac subtili fuisse ingenio, multasque in eodotes laude dignas emicuisse, nisi propinquo vitiorum infectae fuissent contagio. Lutherum quidem ad evertendam Ecclesiam constar noxium admodum fuisse instrumentum; at Caluinum multo magis. Iniuriae opinio & vindictae appetentia Lutherum pessimae haereseos auctorem fecit; ambitio & arrogancia, indiuiduae & haeresiarcharum & haereticorum comites, Caluinum multo peioris. Neque enim Caluinum quidquam aliud in arenam protraxit, quam gloriae cupiditas, ut quam pulcrum duceret, digito monstrari & dicere: hic est. Quod quidem commune fere est magnorum ingeniorum & malum & naufragium. Certe Tertullianus ait, quicumque vitae huius salum sine rationis clauo velit traicere, cauere non posse quia saeculi fluctibus in profundum tandem abripiatur. Lutherum supra audiimus, itarim initio rebellionis suae gloriantem. *Omnes, inquit, de me loquebantur, omnes me laudabant: nec quamuis exigua haec gloriola displicebat.* Quid Caluinus? Ipse recitat, quamprimum SS. litterarum gustum aliquem perciperit, & alijs dederit, omnes qui purioris doctrinae desiderio tenebantur, ad ipsum tamquam ad Apollinis oraculum accurisse; & quamuis ipse vix dum discere cepisset, ab ipso doceri voluisse. Iactat Lutherus, se primum Euangelij haecenus non intellecti lumen Mundo accendisse. Caluinus sine iactantia illud se affirmare posse ait, ad S. scripturam intelligendam plus se adiumenti attulisse, quam omnes Doctores qui post Papatus initium fuerunt. In Reformationis vero formula Galliarum regi exhibita, non minus vane quam imprudenter iactat, diuini nominis honorem à se in integrum velut postliminio restitutum. Victor Caierus, qui vnus fuit ex praecipuorum olim Ministrorum numero, & pleraque secreta eius religionis perspecta habuit, in Formulario suo Reformatae, quae praeteditur, religionis, post ipsius conversionem edito, sic loquitur: *Costat Calu. publica pro cōtione Grim suggestio*

Propheta nomen sibi ipsi tribuisset, atque eo dementia prouentum, ut non Principibus tantum, verum etiam magno Regi maledixerit, eo quod suorum subditorum mortem contra illos ulcisci nolisset; atque ita excanduisse, ut non sine graui scandalo & tumultu pileum e suggestu proiecerit, & nullis solito more factis prius precibus, e concione digressus sit, illud tantum repetens: *Experiemini vos me Prophetam.* Præ ceteris vero omnibus qui in hoc genere aliquid attentarunt, Caluinus bene & elegantè scribendi laude excelluit: quam tamen frequentia scriptis eius inspersa in alios maledicta & scommata plurimum minuunt. Numquam enim ille ad scribendum accessit, nisi animo maleuolentia & inuidia suffuso; ut quemadmodum Draconis olim leges non atramento sed bile, atque adeo veneno scripti videantur. (a) Neque enim bene tantum, sed etiam male dicendi palmam omnibus eum præripere voluisse rectè dixeris. Quod tamen ille ipse ad Bucerum scribens ita excusat, ut dicat, *Hoc non tam ingenij quàm genij esse vitium.* (b) Inter elogia quæ Romanæ Ecclesiæ tribuit, illa mitiora quodammodo sunt quibus eam Babylonè appellat effrontem, derelictam, idolis seruientem, prostitutam, necromanticam, quid non denique? Etsi vero Caluinus primus fere & solus libris Gallica lingua scriptis antiquam religionem conuellere conatus est; breui tamen magnum sectariorum numerum sibi adsciuit, homines, ut plurimum bonarum, & facrarum imprimis litterarum rudes, qui lepore & elegantia styli capti & quasi incantati, faciles nouitijs istis dogmatis aures nõ grauare præbuerunt.

Mordax certe, virulentum, atque adeo ferum Caluini ingenium non tam thema eius genethliacum (de quo supra) quam scripta ipsius produnt. Nullibi, ille Reges ac Principes mitius tractat quam præcursor ipsius Lutherus, brutas bestias, asinos, stultos passim appellans; quibus si contra Deum (id est contra Geneuensis Ministerij statuta) sedus incedant, aut moliantur aliquid, non modo non obediendum, sed facies etiam conspuenda sit. Quam vero eorundem titulum rider, quo se *Dei gratia* Reges aut Principes scribunt? An vllum unquam mordacius aut virulentius scriptum lucem aspexit quàm Caluini Institutiones? Quas ille toties à se interpolatas, tot tantisque conuicijs & iniurijs referat, ut non solum quidquid splendida bilis, sed etiam quidquid quartanæ febris, quæ medullas ipsi excedebat, quidquid calculi, quidquid hemigraniæ, quidquid hemorrhoidum dolores suggerere bæt, in scriptum illud effudisse videri possit, quibus ille efferat,

& velut æstro percussus, in obuium quemque incurrere atque arietate nihil pensi habebat: at remittentibus paululum doloribus, ultra modum inflatus, suæ ambitioni velificabatur: & sic velut serpens venenatum istum lingua, & tamquam Basiliscus lethiferum aspectum oculis gestabat. Sed de Caluini ingenio cui potius credemus quam Volmaro? ei scilicet qui primus Caluini ingenium penitus explorauit, & animum hæresi corrupit. Sic vero ad Farellum scribit: *Non tam metuo ingenij (Caluini scilicet) τὴν διερωτῶν, quam bene spero. Id enim vitij aptum est rebus nostris, ut in magnum assertorem nostrorum dogmatum euadat. Non enim facile capi poterit, quin maioribus tricis aduersarios inuoluat.* Epistola hæc penes Ministrum quendam fuit Pictauiensem, Christianum nomine, quam ille compluribus monstrauit, odio atque æmulatione, frequentissimo inter istos homines vitio, adductus. Quin etiam Caluino Epistola illa ut sibi tradere tur petenti non modo non annuit, sed plura eius exempla inde descripta aliis communicauit: vnde capitales inter ipsum & Caluinum inimicitie existierunt. Christianum Caluinus Papam Pictauiensem, Caluinum Christianus Episcopum Vniuersalem & summum Geneuensem Pontificem huius nominis primum per Iudibrium appellabat. Ad Caluinum placandum & Christiano reconciliandum Consistorium Pictauiense Alexandrum Gaudionem, Christiani collegam, Geneuam miserat, sed frustra. Neque enim faciles iras gerebat Caluinus. Et quamuis corpore non ita magnus, animo tamè vastus ac ferus, non minus quam paruus ille deus Terminus illud, *Cedo Nulli*, præ se ferebat. Launius certe qui & ipse ex eorum fuit numero, scribit, insitum veluti esse huic hominibus generi siue sectæ, ut nemini iniuriam condonent; adeoque fieri non posse ut qui tali ingenio non sit, diu Minister esse possit. Christianus ergo, quæ pacem à Caluino redimeret, in Normaciam secedere fuit coactus: parumque absuit, quin Ministerio plane se abdicauerit & se demortuo Caluino, Pictauium ad pristinum munus fuit reuersus.

VI. Caluinus quamdiu Engolismæ commoratus est, Catholicum se simulauit sacris etiam, sed quæ fieri potuit rarissime interfuit, quin etiam à Collegio ad recitandas preces Latinas lectus fuit: quod munus semel atque iterum in ædè D. Petri obi-

a VVestph. in Apol. Conf. Cal. pag. 438. b Calu. in Ioh. Zach. 11. Ioan. 11. Ad Gal. 4. & 13. Amos. 5. In his lib. 4. c. 1. §. 3. & cap. 13. §. 20.